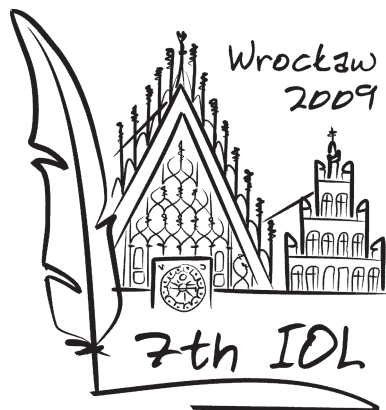

VII Międzynarodowa Olimpiada Lingwistyki Teoretycznej, Matematycznej i Stosowanej

Wrocław, 26–31 lipca 2009

W lipcu 2009 roku we Wrocławiu odbyła się VII Międzynarodowa Olimpiada Lingwistyki Teoretycznej, Matematycznej i Stosowanej (to 13. z międzynarodowych olimpiad naukowych, jakie odbywały się w Polsce; pierwszą była, również we Wrocławiu, w 1963 roku V Międzynarodowa Olimpiada Matematyczna).

W zawodach brało udział 86 zawodników z czterech kontynentów. I tym razem Polacy wypadli znakomicie, zdobywając pięć medali – najwięcej spośród reprezentacji 17 uczestniczących krajów. Jeden z dwóch przyznanych złotych medali przypadł Łukaszowi Cegiele z XIV LO we Wrocławiu, który uplasował się tuż za zwyciężczynią – Dianą Sofroniewą z Bułgarii. Dwa z ośmiu przyznanych srebrnych medali zdobyli Łukasz Kalinowski (ZSO 1 Bydgoszcz) i Witold Małecki (XIV LO Wrocław), a dwa z jedenastu brązowych – Szymon Musioł (ILO Katowice) i Tomasz Dobrzycki (II LO Leszno). Adam Polak (V LO Kraków) i Maciej Jaromin (ZS 2 Rybnik) otrzymali wzmianki zaszczytne.

Zadania z lingwistyki matematycznej nie wymagają znajomości języków obcych ani specjalistycznej wiedzy językoznawczej. Dotyczą ciekawych aspektów rozmaitych języków egzotycznych lub nawet nieistniejących, a ich rozwiązanie polega na precyzyjnym wydedukowaniu i uzasadnieniu wniosków z podanych przesłanek. W tym roku międzynarodowe jury przygotowało na zawody indywidualne zadania

dotyczące liczebników w języku **sulka** (z Nowej Gwinei), transkrypcji zapisu **n'ko** afrykańskich dialektów **bamana** i **maninka**, tradycyjnych imion w języku **birmańskim**, akcentowania w **staroindyjskim** oraz związków między gramatyką i morfologią w **nahuatl** – jednym z dialektów **azteckich**. Podczas zawodów drużynowych uczniowie musieli rozszyfrować teksty w języku **wietnamskim**.

Przykłady zadań turnieju indywidualnego

Rozwiązania w numerze

Zadanie nr 1 (*Jewgienia KOROWINA, Iwan DERŻANSKI*). Podane są wyrażenia w języku polskim oraz ich przekłady na język **sulka**:

1 orzech betelu	a vhoi a tgiang
1 pochrzyn	a tu a tgiang
2 orzechy betelu	a lo vhoi a lomin
2 kokosy	a lo ksie a lomin
3 orzechy betelu	o vuo a korlotge
3 owoce chlebowca	a moulang hori orom a tgiang
4 pochrzyny	o sngu a korlolo
6 pochrzynów	o sngu a ktiëk hori orom a tgiang
7 orzechów betelu	o vuo a ktiëk hori orom a lomin
10 owoców chlebowca	a lo ngaitegaap hori orom a moulang
10 kokosów	a lo ngausmia hori orom a lomin
10 pochrzynów	o sngu a lo ktiëk
15 kokosów	o ngausmia a korlotge hori orom a korlotge
16 kokosów	o ngausmia a korlolo
18 owoców chlebowca	o ngaitegaap a korlolo hori orom a moulang
18 pochrzynów	o sngu a lo ktiëk hori orom a ktiëk hori orom a korlotge
19 orzechów betelu	o vuo a lo ktiëk hori orom a ktiëk hori orom a korlolo
20 pochrzynów	o sngu a mhelom

(a) Przetłumacz na język polski:

a ksie a tgiang
o ngaitegaap a korlotge
o ngausmia a ktiëk
o vuo a lo ktiëk hori orom a tgiang

(b) Przetłumacz na język **sulka**:

2 pochrzyny
14 pochrzynów
15 owoców chlebowca
20 orzechów betelu

Uwagi: Język **sulka** zaliczany jest czasem do wschodniopapuaskiej rodziny języków. Mówi nim około 3500 osób w prowincji Nowa Brytania Wschodnia państwa Papua–Nowa Gwinea. Orzeszki betelu są w rzeczywistości nasionami pewnego rodzaju palmy. Pochrzyn jest jadalnym korzeniem rośliny o tej samej nazwie.

Zadanie nr 5 (Bożydar BOŻANOW, Todor CZERWENKOW). Podane są zdania w języku **nahuatl** oraz ich przekłady na język polski:

1. nimitztlazohtla	kocham cię
2. tikmaka in āmoxtli	dajesz mu książkę
3. nitlahtoa	mówię coś
4. kātlītia in kuauhxīnki in pochtekatl	kupiec powoduje, że cieśla pije; cieśla powoduje, że kupiec pije
5. titzāhtzi	krzyczysz
6. niki in ātōlli	piję atole
7. tikuika	śpiewasz
8. tinēchtlakāhuilia	zostawiasz coś dla mnie
9. kochi in tīzītl	znachor śpi
10. niknekiltia in kuauhxīnki in āmoxtli	powoduję, że cieśla chce książkę
11. mitztēhuītekilia	on cię bije dla kogoś; on bije kogoś dla ciebie
12. kēhua in kikatl	śpiewa pieśń
13. niktlalhuia in zihuātl	mówię coś kobiecie
14. tiktēkāhualtia in oktlī	powodujesz, że ktoś zostawia wino
15. ātli	on pije
16. tlachīhua in pochtekatl	kupiec robi coś
17. tēhuetzītia in zihuātl	kobieta powoduje, że ktoś się przewraca
(a) Przetłumacz na język polski na wszystkie możliwe sposoby:	(b) Przetłumacz na nahuatl :
18. tiktłazohtlaltia in zihuātl in kuauhxīnki	24. on powoduje, że robię atole
19. nēchtzāhtzītia	25. robisz wino dla kogoś
20. tikhuīteki	26. znachor powoduje, że śpisz
21. nikēhuilia in kikatl in tīzītl	27. śpiewam coś
22. nikneki in ātōlli	28. przewracam się
23. mitztlakāhualtia	

Uwagi: Klasyczny **nahuatl** był językiem imperium azteckiego w Meksyku. Zdania w **nahuatl** są podane w uproszczonej pisowni. **ch, hu, ku, tl, tz, uh** są spółgłoskami. Znak $\bar{\quad}$ oznacza długość samogłoski. Atole jest gorącym napojem z mąki kukurydzianej.

Zadania

Redaguje Waldemar POMPE

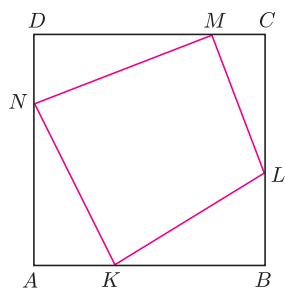
M 1270. Dane są takie liczby wymierne p, q, r , dla których $pq + qr + rp = 1$. Wykazać, że liczba

$$\sqrt{(1+p^2)(1+q^2)(1+r^2)}$$

jest wymierna.

Rozwiązanie na str. 10

M 1271. Punkty K, L, M, N leżą odpowiednio na bokach AB, BC, CD, DA kwadratu $ABCD$ o boku 1 (rys. 1). Wyznaczyć najmniejszy możliwy obwód czworokąta $KLMN$.
Rozwiązanie na str. 2

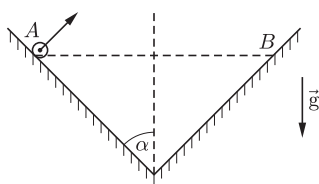

Rys. 1

M 1272. Dane są liczby 1, 2, 3, 4, 5, 6. Wykonujemy operację polegającą na dodaniu liczby 1 do pewnych dwóch spośród tych liczb. Postępowanie to kontynuujemy. Czy możemy w ten sposób otrzymać ciąg składający się z sześciu równych liczb?
Rozwiązanie na str. 24

Redaguje Ewa CZUCHRY

F 759. Dana jest rynienka, której przekrój jest trójkątem o kącie rozwarcia $2\alpha = 90^\circ$ i pionowej osi symetrii (rys. 2). Znajdująca się w rynience piłeczka co $t = 1$ s odbija się od ścianki rynienki, na przemian w punktach A i B znajdujących się na tej samej wysokości. Znaleźć najmniejszą i największą prędkość piłeczki w czasie tego ruchu.
Rozwiązanie na str. 3

Rys. 2

F 760. Znajdujący się na powierzchni Ziemi mały balonik rozerwał się na drobne kawałki, które zostały wyrzucone równomiernie we wszystkich kierunkach z taką samą, co do wartości, prędkością v . Jaka masa strzępków balonika znajduje się na zewnątrz koła o promieniu R i środku w punkcie, w którym znajdował się balonik? Masa balonika była równa M .
Rozwiązanie na str. 9